

NIEUWE VINDPLAATSEN VAN DE SCHILDERSMOSSSEL IN NOORD-HOLLAND TEN NOORDEN VAN HET NOORDZEEKANAAL

door

Henk K. Mienis

In het voor het determineren van de Nederlandse zoetwatermollusken nog steeds onmisbare werkje van Janssen & De Vogel (1965) wordt beweerd, dat de Schildersmossel Unio pictorum (Linnaeus, 1758) niet in Noord-Holland ten noorden van het IJ voorkomt.

Ongeveer twintig jaar geleden heb ik er echter op gewezen, dat met de verzoeking van het IJsselmeer, Unio's de kans hebben gekregen zich in dit gebied te vestigen. Onder meer kon ik de Schildersmossel vermelden van de Ringvaart van de Heerhugowaard ter hoogte van Sint Pancras en van de Molentocht nabij Schellinkhout (Mienis, 1968). Helaas zijn uit dit gebied geen verdere vindplaatsen bekend geworden.

Bij een bezoek aan het waterrijke gebied tussen Wervershoof en Medemblik op 30 april 1989 werden echter grote concentraties van Schildersmossels aangetroffen in een vaart, die parallel loopt aan de weg, die de Kleine Vliet van de Grote Vliet scheidt. Eveneens werden zij heel algemeen aangetroffen in de Grote Vliet zelf en in alle daarop uitkomende sloten. Vele exemplaren waren bijzonder groot, n.l. meer dan 100 mm.

Gezien de vele schaalresten op de wal, worden de Schildersmossels gegeten door watervogels (meerkoeten, scholeksters of reigers?): karakteristieke ronde gaten in een van de twee kleppen en door knaagdieren (ratten of muskusratten?): vraatsporen aan de onderrand en/of uiteinden.

Unio pictorum werd hier samen gevonden met grote exemplaren van de Zwanemossel: Anodonta cygnea zellensis (Gmelin, 1791).

Een systematisch onderzoek van de vaarten, die in verbinding staan met het IJsselmeer zal zonder twijfel kunnen leiden tot de registratie van vele andere vindplaatsen van Unio pictorum in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal.

Literatuur:

- JANSSEN, A.W. & E.F. DE VOGEL, 1965. Zoetwatermollusken van Nederland. 160 p. Amsterdam.
- MIENIS, H.K., 1968. Unio pictorum (Linné) uit Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal. - CB Ned. Malac. Ver., 127: 1363-1364.